

Κείμενο   Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη (5538)

Η τυπική διαδικασία καθημερινής επικοινωνίας εκπαιδευτικού-μαθητή στην τάξη και στο σχολείο δεν αφήνει πολλά περιθώρια στον μαθητή να εμπλακεί σε δραστηριότητες οι οποίες καλλιεργούν σε ικανοποιητικό βαθμό τον διερευνητικό λόγο. Για να ξεπεραστεί αυτή η αδυναμία, ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιες ομαδικές δραστηριότητες στη σχολική τάξη που θα δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές να ανταλλάξουν απόψεις, καλλιεργώντας έτσι όχι μόνο τον προφορικό λόγο αλλά και την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας.

Καθώς τα παιδιά συνεργάζονται σε μια ομαδική δραστηριότητα, έχουν την ευκαιρία πρώτα από όλα να διατυπώσουν κάποιες προτάσεις και να διερευνήσουν με τα άλλα μέλη της ομάδας αν μπορούν αυτές να τεθούν σε εφαρμογή. Επειδή όμως τα παιδιά συνεργάζονται στο πλαίσιο της ομάδας και δεν ανταγωνίζονται το ένα το άλλο, δεν πιέζονται να διατυπώσουν απόψεις απόλυτα επεξεργασμένες. Έτσι, έχουν την ευκαιρία να καταθέσουν δοκιμαστικά μια ιδέα, που μπορεί τα άλλα παιδιά να τη συζητήσουν, να την υιοθετήσουν ή να την τροποποιήσουν. Με αυτόν τον τρόπο δεν καλλιεργούν μόνο τον λόγο αλλά αναπτύσσουν παράλληλα την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας. Όπως είναι γνωστό, στο σχολείο οι μαθητές αποκτούν κυρίως την εμπειρία του ανταγωνισμού παρά της συνεργασίας, γι' αυτό πολλές φορές δυσκολεύονται να συνεργαστούν. Ωστόσο, μια σύγχρονη κοινωνία χρειάζεται πολίτες που μπορούν να λειτουργήσουν ως μέλη μιας ομάδας και η ομαδική εργασία αποτελεί το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η συμμετοχή του παιδιού σε μια τέτοια δραστηριότητα, που το υποχρεώνει να υποστηρίξει τις απόψεις του μπροστά σε άλλους, το κάνει να αποκτήσει βαθμιαία εμπιστοσύνη στον εαυτό του και στις ιδέες του. Αλλά και η συνεργασία ενός παιδιού με συμμαθητές του, που βλέπουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες και έχουν πολλές διαφορετικές εμπειρίες και πολιτιστικό υπόβαθρο, το εξαναγκάζει να λάβει υπόψη του την ώρα που μιλάει και τις ανάγκες των ακροατών του. Έτσι, είναι επόμενο να μειωθεί ο εγωκεντρισμός του, αφού είναι υποχρεωμένο να συνυπολογίσει τις ιδέες των συνεργατών του. Τέλος, η συμμετοχή σε συζήτηση καλλιεργεί όχι μόνο την ομιλία αλλά και την ακρόαση, αφού το παιδί, για να εκπληρώσει τον ρόλο του, θα πρέπει να ακούει προσεκτικά τις απόψεις των μελών της παρέας, για να μπορέσει να αντιδράσει κατάλληλα. Κι αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο για μια επιτυχημένη συνεργασία. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι, συμμετέχοντας οι μαθητές σε ομάδες, όπου συζητείται ένα θέμα, αυξάνουν όχι μόνο τις ευκαιρίες να μιλούν, αλλά και τις δυνατότητες να επεξεργάζονται ποικίλα θέματα.

Γ. Μπασλής. (2006). *Εισαγωγή στη διδασκαλία της γλώσσας. Μια σύγχρονη ολιστική και επικοινωνιακή προσέγγιση*, 128-129. Αθήνα: Νεφέλη (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Με ποιον τρόπο, σύμφωνα με το κείμενο, η συνεργασία σε μια ομαδική δραστηριότητα στην τάξη και στο σχολείο προωθεί τον διάλογο; (60- 80 λέξεις)

(μονάδες

15)

A2.α. Να επισημάνετε δύο από τις διαρθρωτικές λέξεις με τις οποίες εξασφαλίζεται η συνοχή στη δεύτερη παράγραφο (*Καθώς...κατεύθυνση*) του κειμένου.

(μονάδες 5)

A2.β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση καθεμιάς από αυτές.

(μονάδες 5)

B1. *«Η συμμετοχή σε συζήτηση καλλιεργεί όχι μόνο την ομιλία αλλά και την ακρόαση».*

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2.α. Να δώσετε ένα νέο, κυριολεκτικό/δηλωτικό τίτλο στο κείμενο που να περιέχει τη λέξη/φράση: **ομάδα ή συνεργατική δραστηριότητα.**

(μονάδες 5)

B2.β. Να δώσετε ένα νέο, μεταφορικό/συνυποδηλωτικό τίτλο στο κείμενο που να περιέχει τη λέξη: **διάλογος.**

(μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το κείμενο, μέσω του διαλόγου στο σχολικό περιβάλλον ανταλλάσσονται απόψεις και διατυπώνονται, όχι μόνο νέες προτάσεις, αλλά και η εφαρμογή τους. Παράλληλα, μέσω της συζήτησης καλλιεργούν τον προφορικό τους λόγο διατυπώνοντας τις απόψεις τους. Ακόμη, αναπτύσσουν την κοινωνική αρετή της συνεργασίας μέσω της συμμετοχής σε ομαδικές εργασίες. Τέλος, οι μαθητές μαθαίνουν να ακούν προσεκτικά τις απόψεις των συνομιλητών τους, ώστε να μπορέσουν να απαντήσουν κατάλληλα και να επικοινωνήσουν ουσιαστικά με τους συνομηλίκους τους.

A2.

α.επειδή, με αυτό τον τρόπο

β.αιτιολόγηση , συμπέρασμα

B1. Η συμμετοχή σε συζήτηση καλλιεργεί, όχι μόνο την ομιλία, αλλά και την ακρόαση. Οι μαθητές για να μπορέσουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά σε μια συζήτηση διατυπώνοντας τις σκέψεις τους, ακούνε προσεκτικά τις απόψεις των μελών της παρέας. Μαθαίνουν να συνδιαλέγονται, μέσω του υγιούς διαλόγου, εκφράζοντας τις θέσεις τους με σεβασμό προς τους συνομιλητές τους. Έτσι καλλιεργούν την ικανότητα να αντιλαμβάνονται τις απόψεις των συνομιλητών τους και να συμμετέχουν εποικοδομητικά στο περιβάλλον της ομάδας.

B2.

α. Η καλλιέργεια της συνεργατικής δραστηριότητας.

β. Τα οφέλη του υγιούς διαλόγου.

Κείμενο   Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη (5544)

Η τυπική διαδικασία καθημερινής επικοινωνίας εκπαιδευτικού-μαθητή στην τάξη και στο σχολείο δεν αφήνει πολλά περιθώρια στον μαθητή να εμπλακεί σε δραστηριότητες οι οποίες καλλιεργούν σε ικανοποιητικό βαθμό τον διερευνητικό λόγο. Για να ξεπεραστεί αυτή η αδυναμία, ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιες ομαδικές δραστηριότητες στη σχολική τάξη που θα δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές να ανταλλάξουν απόψεις, καλλιεργώντας έτσι όχι μόνο τον προφορικό λόγο αλλά και την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας.

Καθώς τα παιδιά συνεργάζονται σε μια ομαδική δραστηριότητα, έχουν την ευκαιρία πρώτα από όλα να διατυπώσουν κάποιες προτάσεις και να διερευνήσουν με τα άλλα μέλη της ομάδας αν μπορούν αυτές να τεθούν σε εφαρμογή. Επειδή όμως τα παιδιά συνεργάζονται στο πλαίσιο της ομάδας και δεν ανταγωνίζονται το ένα το άλλο, δεν πιέζονται να διατυπώσουν απόψεις απόλυτα επεξεργασμένες. Έτσι, έχουν την ευκαιρία να καταθέσουν δοκιμαστικά μια ιδέα, που μπορεί τα άλλα παιδιά να τη συζητήσουν, να την υιοθετήσουν ή να την τροποποιήσουν. Με αυτόν τον τρόπο δεν καλλιεργούν μόνο τον λόγο αλλά αναπτύσσουν παράλληλα την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας. Όπως είναι γνωστό, στο σχολείο οι μαθητές αποκτούν κυρίως την εμπειρία του ανταγωνισμού παρά της συνεργασίας, γι' αυτό πολλές φορές δυσκολεύονται να συνεργαστούν. Ωστόσο, μια σύγχρονη κοινωνία χρειάζεται πολίτες που μπορούν να λειτουργήσουν ως μέλη μιας ομάδας και η ομαδική εργασία αποτελεί το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η συμμετοχή του παιδιού σε μια τέτοια δραστηριότητα, που το υποχρεώνει να υποστηρίξει τις απόψεις του μπροστά σε άλλους, το κάνει να αποκτήσει βαθμιαία εμπιστοσύνη στον εαυτό του και στις ιδέες του. Αλλά και η συνεργασία ενός παιδιού με συμμαθητές του, που βλέπουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες και έχουν πολλές διαφορετικές εμπειρίες και πολιτιστικό υπόβαθρο, το εξαναγκάζει να λάβει υπόψη του την ώρα που μιλάει και τις ανάγκες των ακροατών του. Έτσι, είναι επόμενο να μειωθεί ο εγωκεντρισμός του, αφού είναι υποχρεωμένο να συνυπολογίσει τις ιδέες των συνεργατών του. Τέλος, η συμμετοχή σε συζήτηση καλλιεργεί όχι μόνο την ομιλία αλλά και την ακρόαση, αφού το παιδί, για να εκπληρώσει τον ρόλο του, θα πρέπει να ακούει προσεκτικά τις απόψεις των μελών της παρέας, για να μπορέσει να αντιδράσει κατάλληλα. Κι αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο για μια επιτυχημένη συνεργασία. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι, συμμετέχοντας οι μαθητές σε ομάδες, όπου συζητείται ένα θέμα, αυξάνουν όχι μόνο τις ευκαιρίες να μιλούν, αλλά και τις δυνατότητες να επεξεργάζονται ποικίλα θέματα.

Γ. Μπασλής. (2006). *Εισαγωγή στη διδασκαλία της γλώσσας. Μια σύγχρονη ολιστική και επικοινωνιακή προσέγγιση*, 128-129. Αθήνα: Νεφέλη (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

- A1.** Ποια είναι, σύμφωνα με τον συγγραφέα, η τυπική διαδικασία της επικοινωνίας εκπαιδευτικού - μαθητή στην τάξη και πώς μπορεί να βελτιωθεί; (60-80 λέξεις)
(μονάδες 15)
- A2.** Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (*Καθώς τα παιδιά...κατεύθυνση*) του κειμένου;
(μονάδες 10)
- B1.** *«Μια σύγχρονη κοινωνία χρειάζεται πολίτες που μπορούν να λειτουργήσουν ως μέλη μιας ομάδας»*
Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.
(μονάδες 10)
- B2.** Να επισημάνετε στο κείμενο τρία παραδείγματα μεταφορικής /συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας.
(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Κατά τον συγγραφέα, η τυπική διαδικασία επικοινωνίας εκπαιδευτικού-μαθητή σε καθημερινή βάση, δεν αφήνει πολλά περιθώρια στο δεύτερο να ασχοληθεί με δραστηριότητες που θα τον ωφελούσαν στην καλλιέργεια του διερευνητικού του λόγου. Ωστόσο, αυτό το πρόβλημα μπορεί να αντιμετωπιστεί με την ανάθεση ομαδικών εργασιών στους μαθητές από τον εκπαιδευτικό, ώστε να ανταλλάξουν απόψεις και να μάθουν να συνεργάζονται.

A2.

Θεματική περίοδος: «Καθώς... εφαρμογή.»

Λεπτομέρειες: «Επειδή... κατεύθυνση.»

Κατακλείδα: «Ωστόσο...κατεύθυνση.»

B1. Μια σύγχρονη κοινωνία χρειάζεται πολίτες, που μπορούν να λειτουργήσουν, ως μέλη μιας ομάδας. Το κλίμα συνεργασίας και ανάπτυξης διαλόγου αποτελεί αναγκαία συνθήκη για μια ευημερούσα κοινωνία. Σε αντίθετη περίπτωση, υπάρχει άμεσος κίνδυνος διάρρηξης της κοινωνικής ομόνοιας και συνοχής, καθώς δεν αντιμετωπίζονται βασικά κοινωνικά προβλήματα, όπως ο ρατσισμός, η ανεργία και άλλα.

B2.

"καλλιεργούν μόνο τον λόγο"

"καλλιεργεί όχι μόνο την ομιλία"

"Έτσι έχουν την ευκαιρία... ή να την τροποποιήσουν"

Κείμενο   Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη (5548)

Η τυπική διαδικασία καθημερινής επικοινωνίας εκπαιδευτικού-μαθητή στην τάξη και στο σχολείο δεν αφήνει πολλά περιθώρια στον μαθητή να εμπλακεί σε δραστηριότητες οι οποίες καλλιεργούν σε ικανοποιητικό βαθμό τον διερευνητικό λόγο. Για να ξεπεραστεί αυτή η αδυναμία, ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει κάποιες ομαδικές δραστηριότητες στη σχολική τάξη που θα δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές να ανταλλάξουν απόψεις, καλλιεργώντας έτσι όχι μόνο τον προφορικό λόγο αλλά και την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας.

Καθώς τα παιδιά συνεργάζονται σε μια ομαδική δραστηριότητα, έχουν την ευκαιρία πρώτα από όλα να διατυπώσουν κάποιες προτάσεις και να διερευνήσουν με τα άλλα μέλη της ομάδας αν μπορούν αυτές να τεθούν σε εφαρμογή. Επειδή όμως τα παιδιά συνεργάζονται στο πλαίσιο της ομάδας και δεν ανταγωνίζονται το ένα το άλλο, δεν πιέζονται να διατυπώσουν απόψεις απόλυτα επεξεργασμένες. Έτσι, έχουν την ευκαιρία να καταθέσουν δοκιμαστικά μια ιδέα, που μπορεί τα άλλα παιδιά να τη συζητήσουν, να την υιοθετήσουν ή να την τροποποιήσουν. Με αυτόν τον τρόπο δεν καλλιεργούν μόνο τον λόγο αλλά αναπτύσσουν παράλληλα την κοινωνική δεξιότητα της συνεργασίας. Όπως είναι γνωστό, στο σχολείο οι μαθητές αποκτούν κυρίως την εμπειρία του ανταγωνισμού παρά της συνεργασίας, γι' αυτό πολλές φορές δυσκολεύονται να συνεργαστούν. Ωστόσο, μια σύγχρονη κοινωνία χρειάζεται πολίτες που μπορούν να λειτουργήσουν ως μέλη μιας ομάδας και η ομαδική εργασία αποτελεί το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η συμμετοχή του παιδιού σε μια τέτοια δραστηριότητα, που το υποχρεώνει να υποστηρίξει τις απόψεις του μπροστά σε άλλους, το κάνει να αποκτήσει βαθμιαία εμπιστοσύνη στον εαυτό του και στις ιδέες του. Αλλά και η συνεργασία ενός παιδιού με συμμαθητές του, που βλέπουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες και έχουν πολλές διαφορετικές εμπειρίες και πολιτιστικό υπόβαθρο, το εξαναγκάζει να λάβει υπόψη του την ώρα που μιλάει και τις ανάγκες των ακροατών του. Έτσι, είναι επόμενο να μειωθεί ο εγωκεντρισμός του, αφού είναι υποχρεωμένο να συνυπολογίσει τις ιδέες των συνεργατών του. Τέλος, η συμμετοχή σε συζήτηση καλλιεργεί όχι μόνο την ομιλία αλλά και την ακρόαση, αφού το παιδί, για να εκπληρώσει τον ρόλο του, θα πρέπει να ακούει προσεκτικά τις απόψεις των μελών της παρέας, για να μπορέσει να αντιδράσει κατάλληλα. Κι αυτό αποτελεί σημαντικό στοιχείο για μια επιτυχημένη συνεργασία. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι, συμμετέχοντας οι μαθητές σε ομάδες, όπου συζητείται ένα θέμα, αυξάνουν όχι μόνο τις ευκαιρίες να μιλούν, αλλά και τις δυνατότητες να επεξεργάζονται ποικίλα θέματα.

Γ. Μπασλής. (2006). *Εισαγωγή στη διδασκαλία της γλώσσας. Μια σύγχρονη ολιστική και επικοινωνιακή προσέγγιση*, 128-129. Αθήνα: Νεφέλη (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, ο προφορικός λόγος καλλιεργείται στο πλαίσιο μιας ομαδικής δραστηριότητας; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στη δεύτερη παράγραφο (*Καθώς τα παιδιά...κατεύθυνση*) και την τέταρτη παράγραφο (*Τέλος...θέματα*) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. «Στο σχολείο τα παιδιά αποκτούν κυρίως την εμπειρία του ανταγωνισμού παρά της συνεργασίας».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. α. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο όρους ειδικού λεξιλογίου.

(μονάδες 10)

B2. β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο προφορικός λόγος καλλιεργείται στο πλαίσιο μιας ομαδικής δραστηριότητας. Αυτό, κατά τον συγγραφέα, συμβαίνει επειδή τα παιδιά μέσω της συνεργασίας έχουν την ευκαιρία να διατυπώσουν απόψεις απόλυτα επεξεργασμένες, γεγονός που οδηγεί στο διάλογο και κατ' επέκταση στην καλλιέργεια του προφορικού λόγου και τη διατύπωση προτάσεων με τους συμμαθητές τους, ως μέλη μιας ομάδας.

A2.

2^ηξ: Η καλλιέργεια του προφορικού λόγου μέσω της συνεργασίας.

4^ηξ: Τα οφέλη του διαλόγου στην υπηρεσία διαφόρων θεμάτων.

B1.

Στο σχολείο τα παιδιά αποκτούν κυρίως την εμπειρία του ανταγωνισμού παρά της συνεργασίας. Αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στην έλλειψη καθοδήγησης από τον εκπαιδευτικό προς τους μαθητές, με αποτέλεσμα να χάνεται η ομαδικότητα και να επιδιώκεται η προσωπική διάκριση. Και το ίδιο όμως το εκπαιδευτικό σύστημα δεν δίνει μεγάλο βάρος στην καλλιέργεια του ομαδικού πνεύματος, γεγονός που οδηγεί στην ανάπτυξη ανταγωνισμού.

B2.

α. "συνεργασία", "προφορικό λόγο"

β. Προσδίδεται εγκυρότητα αφού η χρήση τους φανερώνει το επιστημονικό υπό-βαθρο του πομπού. Ο πρώτος όρος χρησιμοποιείται ως παιδαγωγική μέθοδος, ενώ ο δεύτερος αναφέρεται σε ξεχωριστό τμήμα του λόγου.